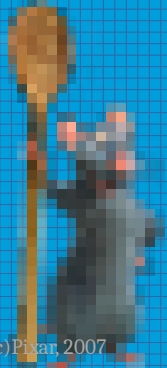

Az iskola és a Wikipédia: barátok vagy ellenségek?

Gervai Péter
Wikipédista
(bár „wikipédista bárki lehet”)

Miért pont nekem lenne igazam?

- A Wikipédia megosztó téma: lehet nagyon szeretni, nagyon gyűlölni, lenézni vagy csodálni.
- Amit el tudok mondani, az az **én** véleményem úgy, hogy belülről is ismerem a Wikipédia működését, a közösséget; tanítottam iskolában is; használom is a mindennapok során.
- ~~Gondolatolvasó és látnok vagyok.~~
- Azt tudom elmondani, hogy szerkesztőként mit látok problémának és milyen lehetőségeket látok ezek elsimítására; milyen lehetőségeket látok, amiket ki lehetne használni.

Mi a konfliktus a Wikipédia és a tanárok között?

- Akik nem ismerik:
 - Azt hiszik, hogy a tartalom megbízhatatlan; értéktelen; nincs mögötte munka, „össze van csapva”; a készítőik igénytelenek, nem céljuk a minőségi munka.
- Akik ismerik:
 - Nem szeretnék, hogy a diákok az önálló feladataikat másolással oldják meg; hogy a forrásokat ne önállóan keressék; hogy egy „tudományos” feladatnál ne *elsődleges forrásokból* (vagy legalább „szakmai” forrásból) dolgozzanak.
 - Az iskola a „tudományos munkára” is felkészítene, és ennek a módszereit is szeretné átadni és gyakoroltatni: erre nem jó az, ha valaki egyetlen helyről írja ki a tartalmat.
 - A diák olyan, mint a víz: mindig a legkisebb ellenállás felé folyik. :-)
 - Sokszor a diákok sem tudják, hogyan érdemes a Wikipédiát használni, vagy hogy a tanár hogyan szeretné, hogy használják.

De mi valójában a Wikipédia?

- Aggregátor
- Másodlagos és harmadlagos forrás
- Közérthető formába dolgozza a „bonyolult” forrásokat
- Összefoglalja a lényegét
- Forrásokat és hivatkozásokat ad az állításokhoz

Mi nem a Wikipédia?

- Nem az elsődleges közlés helye
- Nem tudományos publikáció
- Nem elsődleges forrás
- Nem szakmai forrás
- És persze még egy csomó minden nem (nem szótár, nem reklámlap, nem akármit tartalmazó weblap, ...)

Hogyan szeretné az ideális tanár, hogy az ideális diák a Wikipédiát használja?

- A Wikipédia jó arra, hogy valaki egy teljesen ismeretlen témával *alapszinten* megismerkedjen, mert a linkek miatt az ismeretlen, kapcsolódó fogalmaknak gyorsan utána lehet nézni.
- Ha a feladat *forrásgyűjtés*, akkor a Wikipédia forráslista egy kiindulási pont lehet az elsődleges források megtalálásához.
- A Wikipédia szócikkei nem elég részletesek a *szakmai* célokra, emiatt összefoglalónak jók, és a részleteket a szakmai anyagokból kell összegyűjteni.

Hogyan szeretné az ideális tanár, hogy az ideális diák a Wikipédiát használja?

- Ne másolj ki semmit szó szerint, ha a feladat az, hogy írj vagy fogalmazz valamit, mert így nem gyakorlod a strukturálást, a fogalmazást. Az önálló munkához általában nem elég *egyetlen* szöveget elolvasni és abból készíteni valami nagyon hasonlót.
- Lehet olyan feladat, hogy *anyaggyűjtés* egy témához, és arra teljesen jó a CopyPaste! De ha ez a feladat, akkor több helyről is gyűjtögetni kell. Ez is egy jó feladattípus, hasznos gyakorlatot ad.

Hogyan szeretné a Wikipédia, hogy az ideális tanár és az ideális diák a Wikipédiát használja? :-)

- Bár kezdetben jó ötletletnek tűnhet az, hogy a tanár a diákokkal szócikkeket írasson, de ezt nem illik az „éles névtérben” megtenni.
 - A tanároknak ritkán van arra idejük, hogy a nem csillagos ötösre megírt munkákat (*értelemszerűen másik iskolában, mert itt olyan nincs*) kijavítsák csillagos ötös szintre, enélkül pedig a gyenge minőségű szócikkek miatt csak a Wikipédia szerkesztőinek okozna kellemetlen pluszmunkát.
 - A *próbalapokon* ugyanúgy meg lehet a szócikkeket írni de nincs belőle feszültség; az igazán jól sikerülteket pedig át lehet mozgatni az éles szócikkek közé. A többieknél meg lehet arra várni, hogy idővel elkészülnek, akár úgy, hogy mások is segítenek benne.

Hangulatjavító **cicás** és **kutyás** kép helyett.

Miről érdemes szócikket írni?

- Olyan témáról könnyebb írni, ami érdekel. Legalább egy kicsit. Ha van akár *lazán* a tantárgyhoz tartozó érdeklődési köröd, arról a legjobb írni; az a jó, ha a tanár elfogadja a kicsit is kapcsolódó, de szépen megírt anyagot.
- Sok Wikipédia szerkesztő a „Wikipédiába jegyzetel”: ha amúgy is utána kell alaposan néznie egy témának, akkor amit megtanult, azt azonnal meg is írja, hogy másoknak könnyebb legyen (vagy akár saját magának évekkel később).
- Fontos: jó szócikket írni sok idő. Senki ne akarjon 5 perc alatt minőséget alkotni; előfordul a több hetes munka is.

Mi történik, ha valami nem jó?

- Ha találsz egy hibát, és kijavítod, akkor az *ugyanolyan hasznos*, mintha egy új szócikket írtál volna! Ha szükséges, add meg a forrását!
- Szócikk problémák: a Wikipédia irányelvei nyilvánosak, ahol nagyon sok témáról olvasható, hogy mik az elvárások.
- Pár alapvető irányelv a nagyonsokból:
 - A Wikipédia **lexikon (enciklopédia)** és nem szótár vagy weblap; a szócikkek **semleges nézőpontból** íródnak; a tartalom jogilag **szabad**; a szerkesztők célja a jobb tartalom és ennek a módja a **civilizált együttműködés**.
- Gyakori tartalommal kapcsolatos irányelvek:
 - **Nevezetesség, ellenőrizhetőség, helyesírás és stílus**, mi nem való a Wikipédia-ba és a Wikipédia **nem az első közlés helye**.

Mi történik, ha valami nem jó?

- Ha egy szócikk a közösség szerint nem felel meg az irányelveknek, akkor általában **törlési megbeszélés** indul róla, ahol a szerkesztők szavazhatnak arról, hogy maradjon vagy törlődjön, az irányelvek alapján.
 - Fontos, hogy igyekezz *érzelmileg* nem kötődni a szócikkekhez, mert mindenkiel előfordulhat egy törlés, főleg a *Nevezetesség* és *Ellenőrizhetőség* témákban. Egy törlés nem a világvége.
 - Azt is lehet, hogy a szócikket átmozgatja az ember a saját „userlapja” („felhasználói lapja alá”), és ott dolgozik még rajta, míg el nem hárulnak a problémák.

Vicces-kínos sztorik...

- A „fontos ember” állításához is kell ellenőrizhető forrás...
- Két tudós harcol...
- A „híres” emberek, akik elfelejtik a születésnapjukat...

„Lepjél meg!”

Köszönöm a figyelmet!

